

LV8 OBRASCI

MARIN ŠUPLJIKA, BRUNO TOLIĆ KALANJ 3.c

PRIPREMA ZA VJEŽBU

HTML obrazac koristi se za prikupljanje korisničkih ulaznih podataka. Ti se podaci obično šalju poslužitelju na obradu. **Odgovori na pitanja:**

1. Nabroji čemu služe obrasci na mrežnim stranicama?

Obrasci na mrežnim stranicama omogućuju korisnicima da unose podatke koji se mogu koristiti za različite svrhe, kao što su registracija, prijava, povratne informacije, rezervacije i kupovine.

2. Navedi primjere za najmanje pet vrsta podataka koji se mogu unositi na mrežnim stranicama.

Tekstualni unos (ime i prezime)

Email adresa

Lozinka

Datum rođenja

Broj telefona

3. Navedi najmanje dva primjera za osjetljivost i moguće zloporabe podataka koji se unose na mrežnim stranicama.

Lozinke: mogu biti ukradene i iskorištene za pristup korisničkim računima.

Financijski podaci (brojevi kreditnih kartica): mogu biti zloupotrijebljeni za krađu identiteta ili financijske prevare.

IZVOĐENJE VJEŽBE 1. Obrasci

Primjer obrasca:

First name:

Last name:

A. Navedi najmanje pet primjera sa objašnjenjima za vrijednost atributa type (pomoć: obrasci).

text: Koristi se za unos teksta, poput imena ili prezimena. Ovo polje prikazuje jedan redak za unos i nema ograničenja po tipu znaka.

password: Prikazuje polje za unos lozinke. Tekst unesen u ovo polje prikazuje se u obliku točkica ili zvjezdica, čime se štiti privatnost korisnikovih podataka.

email: Koristi se za unos adrese e-pošte. Preglednik provjerava valjanost unosa kako bi se osiguralo da sadrži osnovne komponente e-adrese, poput znaka "@" i domene.

radio: Omogućava izbor jedne opcije iz skupa mogućnosti. Svaka "radio" tipka u grupi ima isti name atribut, što omogućava odabir samo jedne opcije.

checkbox: Koristi se kada korisnik može odabrati jednu ili više opcija iz skupa mogućnosti. Svaki checkbox je neovisna opcija, pa ih može biti više označenih u isto vrijeme.

B. Napiši HTML kod za obrazac koji će od korisnika tražiti da upiše ime i prezime u dva odvojena tekstualna polja. Uočivažnost međusobne povezanosti oznake "label" sa elementom "input" za "for", "id" i "name". Kolika je podrazumijevana dužina tekstualnog polja?

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="hr">
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
  <title>Obrazac za unos imena i prezimena</title>
</head>
<body>
  <h2>Obrazac za unos imena i prezimena</h2>
  <form action="submit.php" method="post">
    <label for="ime">Ime:</label>
    <input type="text" id="ime" name="ime" required><br><br>
    <label for="prezime">Prezime:</label>
    <input type="text" id="prezime" name="prezime" required><br><br>
    <input type="submit" value="Pošalji">
    <input type="reset" value="Resetiraj">
  </form>
</body>
</html>
```

2. Atributi obrasca

C. Navedi značajke za POST i GET (pomoć: značajke). Ako podaci iz obrasca sadrže osjetljive ili osobne informacije, uvijek koristite POST!

GET

Prijenos podataka u URL-u: Podaci iz obrasca šalju se kao dio URL-a, što znači da su vidljivi u adresnoj traci. Ovo nije prikladno za osjetljive informacije jer može otkriti podatke.

Ograničenje veličine podataka: GET metoda ima ograničenje duljine podataka (oko 2000 znakova, ovisno o pregledniku), što znači da je pogodna samo za male količine podataka.

Predmemoriranje i dijeljenje URL-a: Budući da se podaci nalaze u URL-u, stranica s GET zahtjevom može se lako dijeliti i predmemorirati, što je korisno za pretraživanja ili pristup javnim podacima.

Pogodna za dohvat podataka: Najčešće se koristi za zahtjeve koji dohvaćaju podatke bez promjene stanja poslužitelja (poput pretraživanja ili filtriranja).

Sigurnosna ograničenja: GET metoda nije sigurna za osjetljive podatke jer su podaci lako dostupni u URL-u i mogu se vidjeti u povijesti preglednika.

POST

Prijenos podataka u tijelu zahtjeva: Podaci iz obrasca šalju se unutar tijela HTTP zahtjeva, što ih čini skrivenima u URL-u, pa je POST prikladan za osjetljive informacije.

Bez ograničenja veličine podataka: POST metoda nema stroga ograničenja duljine podataka, što omogućava slanje velikih količina informacija (npr. više polja u obrascu).

Nema predmemoriranja: Zahtjevi posluženi metodom POST se obično ne predmemoriraju i nisu dostupni putem povijesti preglednika.

Pogodna za unos podataka: Najčešće se koristi za unos podataka ili promjenu stanja poslužitelja (poput registracije ili prijave).

Sigurnost podataka: Iako nije potpuno sigurna (potrebno je osigurati enkripciju putem HTTPS-a), POST metoda je sigurnija za slanje osjetljivih informacija jer podaci nisu izloženi u URL-u.

Za obrasce koji sadrže osobne ili osjetljive informacije (npr. lozinke, osobne podatke), preporučuje se korištenje POST metode za povećanje privatnosti i sigurnosti.

3. Elementi obrasca

A. Navedi bar pet različitih elemenata koje mogu sadržavati HTML elementi `Top of Form`.

HTML obrazac može sadržavati različite elemente koji omogućuju unos podataka i interakciju s korisnicima. Evo pet često korištenih elemenata u HTML obrascima:

`<input>` – Omogućuje unos podataka, s raznim tipovima, uključujući:

Tekstualni unos (`type="text"`) za unos slobodnog teksta.

Lozinku (`type="password"`) za unos skrivenog teksta (npr. lozinke).

Potvrda (`type="checkbox"`) za označavanje opcija.

Radio gumb (`type="radio"`) za odabir jedne opcije iz skupine.

Dugme za unos datoteke (`type="file"`) za odabir i prijenos datoteka.

`<textarea>` – Koristi se za unos većih količina teksta, npr. komentara ili opisa.

`<select>` – Omogućuje izradu padajućeg izbornika s opcijama (`<option>` elementi), gdje korisnik može odabrati jednu ili više opcija.

`<button>` – Definira gumb koji može služiti za slanje obrasca ili izvršavanje skripti. Tipovi gumba uključuju:

`type="submit"` za slanje obrasca.

`type="reset"` za poništavanje podataka unesenih u obrazac.

`type="button"` za izvršavanje prilagođenih funkcija s JavaScriptom.

`<label>` – Koristi se za označavanje polja u obrascu, čineći obrasce pristupačnijima i lakšima za korištenje. Korištenje atributa `for` omogućuje povezivanje oznake s određenim `<input>` elementom.

Ovi elementi zajedno omogućuju stvaranje interaktivnih i funkcionalnih obrazaca za različite potrebe korisnika.

B. Prouči primjer i odgovori čemu služe elementi fieldset i legend: fieldset/legend

fieldset grupira srodne elemente u obrascu, stvarajući vizualno i logički povezanu grupu, što pomaže u boljoj organizaciji obrasca.

legend se koristi unutar fieldset elementa za prikaz naslova grupe, čineći obrazac pristupačnijim i jasnijim korisnicima.

C. Prouči primjer i odgovori čemu služi element datalist: datalist

datalist pruža listu unaprijed definiranih vrijednosti za <input> polje. Kada korisnik počne unositi podatke, pojavljuju se prijedlozi iz datalist opcija, omogućujući brži odabir.

D. Prouči primjer i odgovori čemu služi element output: output

output prikazuje rezultat izračuna ili promjene vrijednosti povezanih s obrazcem, često koristeći JavaScript za ažuriranje vrijednosti prikazanih u stvarnom vremenu.

4. Tipovi ulaza

A. Navedi bar deset različitih tipova ulaza za atribut type. Koja mu je podrazumijevana vrijednost?

Kako se ispisuje ako navedemo vrijednost „password“?

Deset tipova: text, password, email, number, date, color, checkbox, radio, file, submit.

Podrazumijevana vrijednost za type je text.

Ako je type="password", unos je prikazan kao skriven (obično kao točke ili zvjezdice).

B. Napiši kako se definira reset tipka koja sve vrijednosti unesene u obrazac resetira na njihove podrazumijevane vrijednosti.

```
<input type="reset" value="Resetiraj">
```

Ova tipka vraća vrijednosti unosa u obrazac na početne, zadane vrijednosti.

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="hr">
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
  <title>Obrazac za unos podataka</title>
</head>
<body>
  <h2>Obrazac za unos podataka</h2>
  <form action="submit.php" method="post">
    <fieldset>
      <legend>Osobni podaci</legend>
      <label for="ime">Ime:</label>
      <input type="text" id="ime" name="ime" required><br><br>

      <label for="prezime">Prezime:</label>
      <input type="text" id="prezime" name="prezime" required><br><br>

      <label for="email">Email:</label>
      <input type="email" id="email" name="email" required><br><br>

      <input type="submit" value="Pošalji">
      <input type="reset" value="Resetiraj">
    </fieldset>
  </form>
</body>
</html>
```

C. Što će preglednik ispisati ako se za tip postavi vrijednost „color“?

color prikazuje selektor boja koji korisnicima omogućuje odabir željene boje iz palete.

D. Što će preglednik ispisati ako sa za tip postavi vrijednost „date“? Čemu služe atributi min i max?

date prikazuje kalendar gdje korisnik može odabrati datum.

Atributi min i max postavljaju raspon dostupnih datuma, ograničavajući odabir na određeni period.

E. Kako preglednik tretira tip „email“? Za koji će se tip preglednik ponašati slično?

Kod email tipa preglednik provjerava je li unos formata ispravan (npr. sadrži @ simbol). Slično ponašanje može imati type="url" za provjeru valjanog URL formata.

F. Što omogućuje tip „file“?

file omogućuje korisnicima prijenos datoteka s računala na poslužitelj.

G. Kako ćeš ispisati obrazac u kojem će biti dozvoljeno za količinu naručenih stvari unijeti samo brojke i to od 1 do 5?

```
<input type="number" name="kolicina" min="1" max="5">
```

```
<!DOCTYPE html>
```

```
<html lang="hr">
```

```
<head>
```

```
  <meta charset="UTF-8">
```

```
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
```

```
  <title>Unos količine</title>
```

```
</head>
```

```
<body>
```

```
  <h2>Obrazac za narudžbu</h2>
```

```
  <form action="submit.php" method="post">
```

```
    <label for="kolicina">Količina:</label>
```

```
    <input type="number" id="kolicina" name="kolicina" min="1" max="5" required><br><br>
```

```
    <input type="submit" value="Pošalji">
```

```
    <input type="reset" value="Resetiraj">
```

```
  </form>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

H. Koji se tip može primijeniti za unos telefonskog broja?

tel se koristi za unos telefonskih brojeva, ali preglednik ne provjerava automatski format unosa.

5. Atributi ulaza

A. Objasni čemu služi atribut value.

value postavlja početnu vrijednost za unos. Ako korisnik ne promijeni unos, ova vrijednost će biti poslana prilikom slanja obrasca.

B. Objasni čemu služi atribut maxlength.

maxlength ograničava maksimalni broj znakova koje korisnik može unijeti u input polje.

C. Objasni čemu služi atribut required.

required označava da je određeno polje obavezno, i preglednik neće dozvoliti slanje obrasca dok korisnik ne ispuni to polje.

6. PRAKTIČNI DIO: Kreiranje obrazaca

A. Na istoj stranici oblikuj bar dva od navedenih primjera obrazaca (nije potrebno oblikovati stilove, sav tekst treba biti na hrvatskom jeziku) (vježbe)

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="hr">
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1.0">
  <title>Obrasci za unos podataka i narudžbu</title>
</head>
<body>

  <h2>Obrazac za unos osobnih podataka i narudžbu</h2>

  <form action="submit.php" method="post">
    <fieldset>
      <legend>Osobni podaci</legend>
      <label for="ime">Ime:</label>
      <input type="text" id="ime" name="ime" required><br><br>

      <label for="prezime">Prezime:</label>
      <input type="text" id="prezime" name="prezime" required><br><br>

      <input type="submit" value="Pošalji">
    </fieldset>
  </form>
<br>
```

```
<form action="narudzba.php" method="post">
  <fieldset>
    <legend>Narudžba</legend>
    <label for="proizvod">Proizvod:</label>
    <select id="proizvod" name="proizvod">
      <option value="proizvod1">Proizvod 1</option>
      <option value="proizvod2">Proizvod 2</option>
    </select><br><br>

    <label for="kolicina">Količina:</label>
    <input type="number" id="kolicina" name="kolicina" min="1" max="5"><br><br>

    <input type="submit" value="Naruči">
    <input type="reset" value="Poništi">
  </fieldset>
</form>

</body>
</html>
```